

MAPA SEVERNÍ OBLOHY – BŘEZEN 2021

1. 3. ve 21.00 SEČ
15. 3. ve 20.00 SEČ
30. 3. v 19.00 SEČ

Platí na celém území ČR

Pozice planet v mapce
vyneseny k 15. dni
v měsíci.

PLANETY

Merkur – počátkem měsíce ráno nízko nad jihovýchodním obzorem

Venuše – nepozorovatelná

Mars – v první polovině noci v Býku

Jupiter – ráno nízko nad jihovýchodním obzorem

Saturn – ráno nízko nad jihovýchodním obzorem

Uran – večer na západě

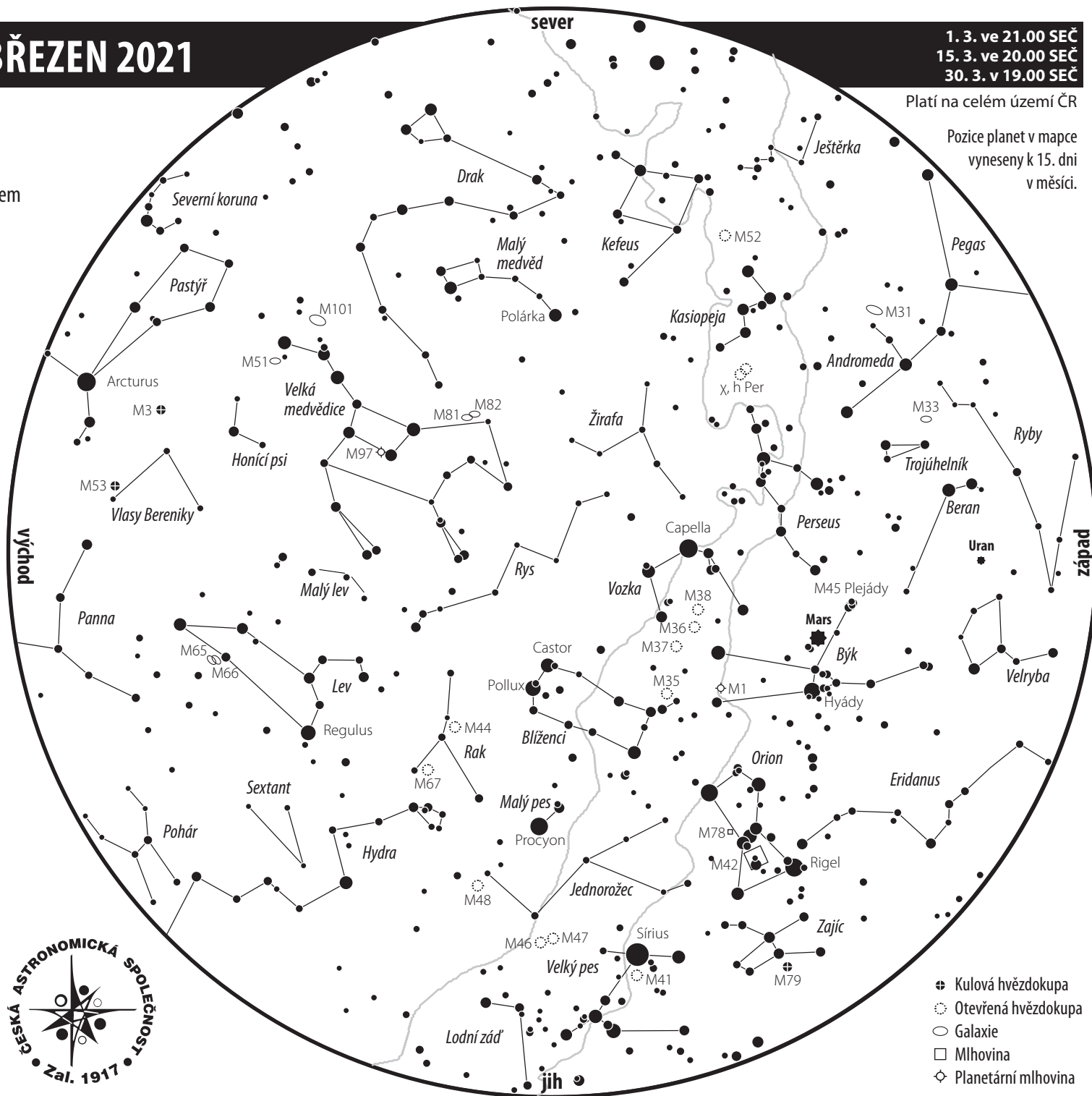
Neptun – nepozorovatelný

ZAJÍMAVOSTI NA OBLOZE

2. Měsíc v perigeu (nejblíže Zemi – 365 423 km)
4. Měsíce u hvězdokupy Plejády ($2,6^\circ$ jižně)
4. Planetka č. 4 Vesta v opozici se Sluncem ($6,0^m$)
5. Těsná konjunkce Jupiteru s Merkurem ($0,3^\circ$) za svítání
6. Měsíc v poslední čtvrti (01.30 UT)
6. Merkur v největší západní elongaci
10. Měsíc v konjunkci se Saturnem a Jupiterem
11. Neptun v konjunkci se Sluncem
11. Měsíc v konjunkci s Merkurem
13. Měsíc v novu (10.22 UT)
17. Měsíc v konjunkci s Uranem
18. Měsíc v apogeiu (nejdále od Země – 405 253 km)
19. Měsíc v konjunkci s Marsem
20. Jarní rovnodennost (09.38 UT)
21. Měsíc v první čtvrti (14.40 UT)
26. Venuše v horní konjunkci se Sluncem
28. Měsíc v úplňku (18.48 UT)
30. Měsíc v perigeu (nejblíže Zemi – 360 309 km)

Všechny časové údaje uvedeny ve Světovém čase (UT).
Středoevropský čas (SEČ) = UT+1 h

Aktuální mapky na následující měsíc naleznete volně
ke stažení vždy na počátku měsíce na www.astro.cz
a www.udalosti.astronomy.cz

- ☉ Kulová hvězdokupa
- ☼ Otevřená hvězdokupa
- Galaxie
- Mlhovina
- ◇ Planetární mlhovina

MAPA SEVERNÍ OBLOHY – VHODNÉ OBJEKTY PRO AMATÉRSKÁ POZOROVÁNÍ – BŘEZEN 2021

Přichází měsíc březen a s ním zpřísněný lockdown. Pokud se vám přece jen podaří někdy někde večer vzhlednout kobloze, vězte, že se na ní stále děje něco zajímavého (škoda jen, že součástí opatření není také povinné zatemnění ve městech jako za 2. světové války, coby ochrana proti spojeneckým náletům).

Z planet večer ještě zahlédneme **Uran**, poté v první polovině noci na obloze osíří **Mars**. Ten se pohybuje souhvězdím Býka, mezi známými hvězdokupami Hyády a Plejád. Nejbližší Plejádám bude večer 4. 3. ($2,6^\circ$ jižně). Dne 19. 3. nastává konjunkce Měsíce s Marsem (Mars $2,3^\circ$ severně) – večer nad západním obzorem budeme moci pozorovat seskupení Měsíce, Marsu, Aldebaranu a Plejád. Na obloze ranní, nízko nad jihovýchodním obzorem, se vynoří po konjunkci se Sluncem dva největší obři – **Jupiter** a **Saturn**. Kolem 10. 3. se u nich objeví Měsíc. Naopak **Venuše** se 26. 3. ocitá v horní konjunkci se Sluncem, a je tedy pouhým okem nepozorovatelná. **Merkur** je sice 6. 3. v maximální západní elongaci, ale ta je pro nás poměrně nevýhodná. Již o den dříve, ráno 5. 3. bychom teoreticky mohli za pokročilého svítání spatřit jeho těsnou konjunkci ($0,3^\circ$) s Jupiterem (šance se zvyšuje při použití dalekohledu).

Letní čas stále nikdo nezrušil, tak si v neděli 28. 3. ve 2 hodiny SEČ posuneme hodinky o hodinu dopředu na 3 hodiny SELČ. **Jarní rovnodennost** nastává 20. 3. v 10.38 SEČ, kdy Slunce vstupuje do znamení Berana (Skopce) a začíná tak astronomické jaro.

V únorovém vydání mapky jsme avizovali kometu C/2021 A2, která však vyloženě zklamala očekávání a byla pozorovatelná pouze většími přístroji. Nejjasnější kometou na březnové obloze bude pravděpodobně C/2020 R4, ale lepší podmínky nastanou v dubnu, kdy se jí budeme věnovat podrobněji. Nyní se zaměříme na jiné malé těleso sluneční soustavy – třetí největší objekt hlavního pásu asteroidů mezi Marsem a Jupiterem, **planetku Vesta**. Jako jediná z planetek může být za příznivých okolností viditelná na noční obloze pouhým okem a tyto podmínky právě nastávají – 4. 3. je totiž v opozici se Sluncem a její jas dosahuje 6 mag. Na tmavé bezměsíčné obloze ji podle mapky snadno vyhledáme uvnitř obrazce souhvězdí Lva, ve městě nám pomůže triedr či malý dalekohled.

A ještě jeden tip závěrem – v březnu kulminuje Velký pes s nejjasnější hvězdou oblohy Sírím již za soumraku, kdy bývá nejklidnější ovzduší, tak můžete zkusit pozorovat jeho průvodce – bílého trpaslíka **Síria B** ($8,5$ mag). A. G. Clark v roce 1862 k jeho objevu potřeboval $18''$ objektiv, ale jde to i menším přístrojem. Při excelentním seeingu stačí $6''$ a velké zvětšení (min. $300\times$). Nahrává nám totiž momentálně maximální vzdálenost obou složek, která činí 11 úhlových vteřin (viz digram vpravo). Ve výhodě jsou zde refraktory a katadioptry (SCT, MCT, SNT).

